AKTAI, KURIŲ SKELBTI NEPRIVALOMA

TARYBOS SPRENDIMAS

2009 m. gruodžio 16 d.

dėl Latvijos Respublikos valdžios institucijų teikiamos valstybės pagalbos žemės ūkio paskirties žemės pirkimui nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.

(2009/991/ES)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą,

atsižvelgdama į 2009 m. lapkričio 17 d. Latvijos Respublikos Vyriausybės prašymą,

kadangi:

(1) 2009 m. lapkričio 17 d. Latvijos Respublika (toliau – Latvija) kreipėsi į Tarybą, prašydama pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 88 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą priimti sprendimą dėl Latvijos ketinimo teikti valstybės pagalbą Latvijos ūkininkams žemės ūkio paskirties žemės pirkimui.

(2) Remiantis Latvijos centrinio statistikos biuro pateiktais duomenimis, 97,6 % visų ūkių yra mažesni negu 15,9 hektaro. Tai reiškia, kad pagrindinę Latvijos ūkių dalį sudaro pusiau natūriniai ūkiai. Dėl Latvijos ūkių nepalankios teritorinės struktūros, žemiausio tiesioginių išmokų, kurias gauna Latvija, palyginti su kitomis valstybėmis narėmis, lygio pagal 2003 m. Stojimo akte numatytą laipsniško išmokų didinimo mechanizmą ir neproporcingai didelių darbo sąnaudų žemės ūkyje, palyginti su gaunamomis įplaukomis, iš žemės ūkio gaunamos pajamos yra žemos ir dar labiau mažėjo 2009 m.

(3) Remiantis Latvijos centrinio statistikos biuro pateiktais duomenimis, 2007 m. žemės ūkio paskirties žemė sudarė 1 930 900 hektarų, tačiau tiesioginių paramos išmokų tikslais deklaruotas plotas neviršijo 1 551 185 hektarų. Tai reiškia, kad 379 715 hektarų savininkai ir valdytojai yra ne ūkininkai. Valstybės pagalba sudarytų sąlygas ūkininkams nupirkti šią žemę.

(4) Visuotinės krizės sukeltas gilėjantis pasaulio ekonomikos nuosmukis 2009 m. neigiamai paveikė Latvijos ekonomiką ir Latvijos ūkius, kurie pajuto tiek paklausos stokos, tiek staigaus supirkimo kainų kritimo pasekmes: per pirmuosius tris 2009 m. ketvirčius kviečių kainos sumažėjo maždaug 37 %, miežių – 44 %, o pieno – 38 %, palyginti su 2008 m. lygiu.

(5) Latvijos ūkininkų pajamos taip pat sumažėjo ir dėl to, kad 2008 m. žemės ūkio gamybai reikalingų priemonių kainos labai išaugo (mineralinių trąšų kainos išaugo 67 %, veterinarijos paslaugų – 46 %, elektros energijos – 29 %, kuro – 15 %) ir nesumažėjo 2009 m. Todėl gamybos sąnaudos nepakito. Tikėtina, kad daugeliui Latvijos ūkių sąlygos toliau blogės, ir dėl to padaugės ūkininkų šeimų, kurioms gresia skurdo pavojus.

(6) Nedarbo lygis Latvijoje yra didžiausias Europos Sąjungoje: 2009 m. rugsėjo mėn. jis pasiekė net 19,7 % ir pakilo 62 % nuo 2009 m. sausio mėn. Todėl valstybės pagalba turėtų leisti bedarbiams įsigyti žemės ūkio paskirties žemės ir tokiu būdu pradėti verstis žemės ūkio veikla. Ji taip pat turėtų suteikti galimybę pusiau natūriniu ūkiu užsiimantiems ūkininkams, kurie nustojo dirbti samdomais darbuotojais kituose (ne žemės ūkio) sektoriuose, pagerinti savo ūkių teritorinę struktūrą ir taip iš žemės ūkio gauti pajamų, užtikrinančių būtiniausią gyvenimo lygį. Sudarydama palankesnes sąlygas žemės ūkio paskirties žemės pardavimui, ši pagalba taip pat padėtų bedarbiams, kurie turi tokios žemės ir kuriems reikalingos lėšos norint pradėti verstis savarankiška veikla.

(7) Dėl ūkininkų finansinių išteklių stygiaus ir komercinių paskolų, skirtų žemei pirkti, aukštų palūkanų normų ūkininkai patiria didelių sunkumų imdami komercines paskolas investicijoms, pvz., žemės ūkio paskirties žemės pirkimui. 2009 m. lapkričio mėn. kredito įstaigų taikoma žemės ūkio paskirties žemės pirkimo finansavimui skirtų komercinių kredito linijų metinė palūkanų norma viršijo 15 %.

(8) 2009 m. nuosmukis įsitvirtino žemės ūkio paskirties žemės rinkoje. Sandorių skaičius žymiai sumažėjo: remiantis Žemės registro duomenimis, žemės pardavimo ir pirkimo sandorių skaičius, palyginti su 2007 m., sumažėjo 4,5 karto.

(9) Valstybės pagalba, kurią numatoma teikti, sudarytų iki 8 mln. Latvijos latų (LVL); 2010–2013 m. laikotarpiu ji turėtų sudaryti sąlygas maždaug 1 000 ūkininkų įsigyti iš viso 70 000 hektarų žemės ūkio paskirties žemės. Pagalba bus teikiama tiek valstybei, tiek savivaldybėms priklausančios žemės, taip pat fiziniams asmenims priklausančios žemės pirkimui.

(10) Valstybės pagalba bus teikiama subsidijuojant už paskolas mokamas palūkanas, apmokant 4 procentinius punktus banko taikomos metinės palūkanų normos. Tačiau tais atvejais, kai ši metinė palūkanų norma yra mažesnė nei 4 procentiniai punktai, bus visiškai grąžinama faktinė paskolos gavėjo sumokėta palūkanų norma.

(11) Šiuo metu Komisija dar nėra pradėjusi procedūros ar priėmusi pozicijos dėl pagalbos pobūdžio ir jos atitikties.

(12) Todėl susidarė išimtinės aplinkybės, kuriomis, taikant leidžiančią nukrypti nuostatą ir tik tiek, kiek tai yra būtinai reikalinga siekiant apriboti skurdo Latvijos kaimo vietovėse mastą, galima laikyti, kad tokia pagalba yra suderinama su vidaus rinka,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Laikoma, kad Latvijos valdžios institucijų teikiama išimtinė valstybės pagalba, naudojama žemės ūkio paskirties žemės pirkimui skirtoms paskoloms, neviršijant 8 mln. LVL ir teikiama nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d., yra suderinama su vidaus rinka.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Latvijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2009 m. gruodžio 16 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

E. ERLANDSSON